

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN

DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

2/2

Deze Courant wordt gratis aan de geabonneerden verzonden: Kort verslag van de Handelingen der Staten-Generaal, inhoudende o. a. eene Redevoering van den heer J. F. ZIJLKER.

SCHUTTERIJ.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen, gelet hebbende op het bepaalde bij art. 18 en 22 van Zijner Majesteits besluit van den 28sten Junij 1828 (Staatsblad no. 42), waarbij de WERKZAAMHEIDEN worden geregeld van de COMMISSIE van ONDERZOEK, bedoeld bij art. 15 der Wet op de SCHUTTERIJ van den 11den April 1827 (Staatsblad no. 17), brengen deze ter kennis van de navolgende personen, te weten:

Degeenen, welke in het vorige jaar om LIGCHAAMSDIENST, BROEDERDIENST of ANDERE REDENEN van de SCHUTTERLIJKE DIENST zijn vrijgesteld;

Degeenen, welke uit andere plaatsen zich hier met der woon hebben nedergezet, waaronder ook zijn begrepen MILITAIRES, die hunne PASPOORTEN verkregen en zich alhier gevestigd hebben, en zulks voor zooverre zij zich in dit jaar ter INSCHRIJVING voor de SCHUTTERIJ hebben aangegeven, en vermeenen mogten redenen tot VRIJSTELLING of UITSLUITING te hebben;

c. De zich in deze Stad gevestigd hebbende VREEMDELINGEN, mede voor zooverre zij zich in dit jaar ter INSCHRIJVING hebben aangegeven, en vermeenen mogten redenen tot VRIJSTELLING of UITSLUITING te hebben;

De gemelde Commissie, tot het onderzoek van — en de beslissing omtrent de redenen van vrijstelling of uitsluiting van de Schutterlijke Dienst, voor bovengemelde personen van de ZITTING zal houden in de ZAAL van den MILITAIRAAD, in het RAADHUIS, op WOENSDAG den 4den Junij aanstaande, des voormiddags van half tien tot 12 uur.

Wordende bovengemelde Personen, die vermeenen mogten redenen tot VRIJSTELLING te hebben, ten ernstigste aangemaand, om, op tijd en plaats voornoemd, voor gemelde Commissie te verschijnen; moede diegeenen, welke niet voor de Commissie verschijnen, gehouden worden GEENE REDENEN TOT VRIJSTELLING te hebben, en bij de SCHUTTERIJ worden ingelijfd.

En opdat deze kome ter kennis van de belanghebbenden, zal dezelve in de *Groninger Courant* worden geplaatst. Gedaan in het Raadhuis te Groningen, den 29sten Mei 1851.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAVA.

De COMMISSIE van ONDERZOEK voor de Provincie Groningen vergadert op VRIJDAG den 20sten JUNIJ aanstaande, in het CONCERTHUIS te Groningen. Die zich dan willen laten examineren, moeten hunne GETUIGENSCHIFTEN van goed gedrag, een AFSCHRIFT van hunne Geboortacte, alsmede de ACTE van een vroeger verkregen Rang, vóór den 12den dezer, franco inzenden bij den SCHOOLOPZIJNER van hun District, of bij den ondergeteekende.

Vóór dien tijd zijn ook de BEWIJZEN van TOEGANG te verkrijgen bij de SCHOOLOPZIJNERS of den ondergeteekenden, vóór dien tijd bij de ondergeteekenden te verkrijgen. GRONINGEN, 30 Mei 1851.

P. HOFSTEDE DE GROOT, Fung. Secretaris.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

HOLLANDSCHE KOLONIE SHEBOYGAN, 1 Mei.
Heden morgen bij het ontwaken werden wij op nieuw herinnerd, dat deze plaats ongeveer 10 graden noordelijker ligt dan Amsterdam; het oog niets dan sneeuw ontwarende en slechts het geluid eens scherpen winds in de ooren klinkende, — dit drong ons de bekentenis af, nimmer zal eenen eersten Mei beleefd te hebben. Wij waanden ons eer in December maand en in het koude Siberie, dan in een land dat toch ook zijne vruchten van allerhande soort ter zijner tijd oplevert.

De Legislature van Delaware heeft eene bill aangenomen, bepalende dat het drankverkoop op Zondag als eene wereldsche bezigheid geacht en met twintig dollars zal gestraft worden. Mogten zulke bills ook elders ingang vinden!

President Fillmore, vermoedende dat eene militaire expeditie in de Ver. Staten staat gevormd te worden, met het voornemen om Cuba vijandelijk aan te randen, heeft eene proclamatie uitgevaardigd, iedereen, die deel aan zulke expeditie zal hebben, waarschuwend, dat zij zich zelven daardoor aan de zware straf zullen blootstellen op zulke overtreding bepaald, en hunne aanspraak op de bescherming dezes gouvernements verliezen zullen. Ten opzichte van eenige medeplichtigheid, onaangezien in hoe verre zij zich laten medeleiden tot de invoering dezer onwettige handelwijze, verwacht hij, dat alle goede burgers zulke medeplichtigheid zullen tegenwerken en voorkomen, en beveelt eindelijk de burgerlijke en militaire overheden dezes gouvernements, om zoo mogelijk, elke dergelijke overtreding van de wetten des lands geregtelijk te vervolgen en te straffen.

Een man en vrouw in New-Oreans kwamen kortelings overeen om zich zelven om 't leven te brengen. De man nam zijne portie vergif in, hetwelk de vrouw bedaard toezag en na afloop van hetzelfde haar kopje ter zijde zette en liever weduwe werd. Zij is gearresteerd geworden, bevestigd van medeplichtigheid aan haars mans dood. Er was echter geen wettig bewijs genoeg voor en zij werd vrijgelaten.

De heer Mills van Huntington heeft eene oude stembus naar de Londensche tentoonstelling gezonden, om de verhevene en hooggeplaatste heeren in de oude wereld te toonen hoe men hier te lande „Koningen maakt.” Het idee is goed; wij twijfelen zeer, of er op de tentoonstelling wel een kunstgewrocht zal gevonden worden, dat zoo eenvoudig in zijne samenstelling en nogtans zoo magtig in zijne uitwerking is, als deze Amerikaanse stembus.

De heer N. C. Baldwin, van Cleveland, heeft eenen os derwaarts gezonden, wegende vierduizend pond. Hij heeft 8 jaren op het vatten gestaan. Het gebraden vleesch van „John Bull” zal beneden pari wezen, wanneer deze os daar aankomt.

Een regter in Californië heeft beslist, dat speelgelden door rechtsvervolgung kunnen worden ontvangen. Deze uitspraak is in strijd met de rechtsleerheid van alle andere Staten.

SPANJE.

MADRID, 24 Mei.

De arbeiders in de groote sigaren-fabriek binnen deze hoofdstad zijn in opstand gekomen wegens eene verhooging van loonen, die men haar weigerde. Niet minder dan 3000 in getal, maakten zij zich meester van de fabriek, hadden in een oogenblik barricades opgeworpen en wachtten, gewapend met alles wat naar onder de handen kwam, de troepen af, die onmiddellijk hunne kazernen hadden verlaten, om dat vrouwelijk leger ten onder te brengen. De vrouwen hadden echter zulk eene dreigende houding en positie aangenomen, en de soldaten maakten zoo ongaarne van hunne wapens gebruik, dat de gewapende magt besloot te onderhandelen. Na zeer veel moeite en beloften,

slaagde men er in de vrouwen tot badaren te brengen, doch men is nog immer voor rustvoering bevreemd. Er waren sterke detachementen infanterie en cavalerie om de fabriek gestationeerd, terwijl een militair onderzoek is ingesteld. Twee vrouwen (directrices) zijn door hare mede-arbeiders ernstig gewond.

PORTUGAL.

Volgens nadere berichten uit Lissabon, tot den 28sten Mei, was een nieuw kabinet gevormd, grootendeels uit progressisten en geheel uit voormalige staatsministers zamengesteld, die allen den roem van braafheid en eerlijkheid schijnen te bezitten. De namen zijn: hertog van Saldanha, president van den raad en minister van oorlog ad interim; Tazi Ferreira Pestana, voor binnenlandsche zaken; J. Felipe de Souce, voor justitie; markies de Loule, voor marine; M. M. Franzini, voor financiën, en J. de Antouguia, voor buitenlandsche zaken. Dit nieuwe kabinet heeft zich op den 29sten Mei gevestigd, en de hertog van Saldanha is de drukpers buiten werking te stellen. De Cortes zullen ontbonden en de nieuwe verkiezingen gedaan worden, zoodra de commissie met het ontwerp te dien einde gereed zal zijn. Het eskader onder den schout bij nacht Martin lag nog steeds op den Taag.

(Saldanha, een naam van Pombal, den grootsten staatsman dien Portugal opleverde, heeft sedert 1822 alle partijen gediend en in alle omwentelingen eene eerste rol gespeeld. Vóór de constitutie van den Pedro streefde hij tegen den Miguel, en vlugte, toen deze zegepraalde, om avontuurlijke ondernemingen te wagen en eindelijk met den Pedro terug te keeren. In den September-opstand van 1836, in den reactionairen strijd van 1838, en bij de overwinning der reactie in 1842, vindt men hem steeds werkzaam. Met Costa Cabral verbonden, hielp hij de constitutie omverwerpen en de volksrechten vernietigen, welke hij zelf had helpen sekenen. Hij zelf werd eerste minister, en eerst in 1849, toen hij zich niet langer naar de eischen der Camarilla voegen wilde, ontving hij zijn ontslag en bleef buiten betrekking, tot dat hij nu, op eenenzeventigjarige leeftijd, de vaan der vrijheid weder opsteekt. Zó schiet een dagblad, dat de zijde van koningin Maria houdt, den ouden maarschalk af.)

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 29 Mei.

Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden bevindt zich sedert Maandag te Liverpool. Dingsdag heeft Z. K. H., vergezeld door den lord-mayor, de dokken en voornaamste gebouwen dier stad bezichtigd. Van Liverpool zou de Prins zich naar Manchester begeven.

De tentoonstelling is Dingsdag door ruim 30,000 personen bezocht. Even als Maandag en vroeger, heerschte in het gebouw de best order. Ofschoon nog eene grotere toevloed verwacht wordt, is thans de bezorgdheid voor wanorde bij de toelating der volksmenigte geweken.

Den eersten dag, dat de toegangsprijs tot de Londensche tentoonstelling tot op 1 sh. verminderd was, zijn er al dadelijk drie zakkenrollers gepakt, zijnde een Franschman en twee Schotsche vrouwen; bovendien is een in de groote wereld van Londen niet onbekende dandy er op betrapt, dat hij zijne zakken vulde met ten toon gestelden tabak. Op aandringen van den eigenaar (een vreemdeling), hebben de Engelsche overheden er in bewijld, dat niet als een diefstal, maar als een vergrijp tegen de wetten op de toelating te beschouwen en te straffen, tegen betaling van 10 guldens weder vrijgelaten.

Op de tentoonstelling is het volmaakte gebed, het Onze Vader, in 608 talen en dialecten.

Ten einde den omvang van het gebouw der tentoonstelling begrijpelijk te maken voor hem, die het niet heeft gezien, geeft een der bladen daarvan de volgende beschrijving. De Alhambra en de Tuilerien kunnen de oostelijke en westelijke vleugels niet vullen; de St. Pauluskerk te Londen beslaat niet de helft van den grond; het paleis te Marseille, het grootste der wereld, zoude slechts weinig boven het middenschip uitsteken en onder deszelfs glazen dak zouden gemakkelijk een twaalfal groote kerken van het vaste land kunnen staan.

De corporatie van Londen heeft het plan, om ter viering van de tentoonstelling H. M. een feestmaal in de City aan te bieden, waarvan de kosten op ruim £ 8000 geraamd worden. (De Times vraagt of deze som niet wat verkwaast is, en of het niet wenschelijker ware, een gedeelte daarvan tot aankoop van kunstvoorwerpen, als standbeelden enz., te besteden.)

Buiten de groote tentoonstelling zijn er nog vele andere te Londen en menigvuldige gemakkelikheden. Belangrijk zijn de Assyrische oudheden, uit de puinhoopen van Niniwe opgegraven. Ontelbaar zijn de aankondigingen, die dagelijks in reusachtige plakkaaten op standaards en wagens door de straten worden rondgedragen. Alle verzamelingen van merkwaardigheden staan open, en onder deze munt vooral de zoölogische tuin in Regents-Park uit. Te Kensington is eene renbaan geopend, die uit eene ovaalvormige plek van 500 ellen lengte en 400 ellen breedte bestaat. De banken, die zich boven elkander bevinden, gelijk in de oude renbanen, kunnen 14000 toeschouwers bevatten. Hier worden theatrale vertooningen, tournooispleen, wagen- en paarden-rennen, oud Engelsche spelen enz. gegeven. Bovendien heeft men wedrennen op struisvogels van Arabische rijkdommen, eene nieuwheid, die veel opmerkzaamheid trekt.

De Koningin zal in den loop van het najaar hare eerste staatsdame, de hertogin van Sutherland, met een bezoek vereeren, op haar kasteel Dunbabin, in de hooglanden van Schotland. De verfraaiingen door de rijke eigenaren aan hun kasteel aangebragt, om hunne vorstin waardiglijk te ontvangen, worden op 100,000 p. st. berekend.

Volgens de *Morning Advertiser*, zou de heer Cobden voornemens zijn eerstdaags in het Lagerhuis voor te stellen een adres aan de Koningin in te dienen, ten einde H. M. den secretaris van staat voor de buitenlandsche aangelegenheden gelasten mogt, in onderhandeling te treden met de Franche regering, ten einde van nu af aan voorgekomen worde die eeuwigdurende mededinging in het ontwikkelen en op de been brengen van militaire magt in vredetijd, welke tot hertoe de vaste staatkundige gedragslijn schreef door de beide natien gevolgd, en indien mogelijk zich verder onderling te verbinden tot eene vermindering der krijgsmagt.

Eergisteren avond hield dr. Cumming zijne eerste rede tegen het Pausdom in Exeter-hall. De grootste zaal van Londen, die in staat is duizenden te bevatten, was reeds lang voor den tijd van aanvang gevuld en het bureau van toegang gesloten. De spreker koos 2 Thess. II tot onderwerp zijner rede.

Men is thans bekend met den inhoud van het pauselijk placet, waarbij de besluiten van de synode van Thubus bevestigd worden en aan de R.-K. leeken, onder bedreiging van de strengste kerkelijke straffen, verboden wordt de collegiën van onderwijs, the Queens Colleges genaamt, bij te wonen, als zijnde deze inrigtingen gevaarlijk voor het geloof en de zeden. — Sir Robert Peel's pogingen tot verspreiding van wetenschap, waarvan die collegiën de vruchten waren, zijn dus blootgesteld aan veronachtzaming. De vredelievende en toegevoerde politiek van lord Clarendon, als Ouderling van Ierland, heeft evenmin invloed gehad aldaar, als de pogingen van graaf Schrewsbury te Rome, en de onderhandelingen met den H. Stoel, gevoerd door tusschenkomst van den bisschop van Corin in een tweeledig karakter, zijn zonder eenig nut gebleven, vooral door de pogingen der kardinalen An-

tonelli en Lambruschini. — Indien men — dus vervolgt de bevestiggever van het voorgaande — de „men zegt's” slechts half gelooven mag, dan is Ierland het tooneel van kuiperijen geweest, zoo als men sedert de befamde correspondentie, Louis Philippe—Bresson, niet vernomen heeft, doch willen wij voor het oogenblik liever wachten tot dat de zaak, die thans voor het hof te Dublin dient en waarin de lord-luitenant verdediger is, de bijzonderheden meer aan den dag zal brengen.

Aan de nieuwe planeet, onlangs door den heer Hind alhier ontdekt, is de naam Irene, dat is Vrede, gegeven.

In het laatste nummer der Economist komt onder het opschrift van: Pauperisme en vrije handel, een artikel voor, waaruit in verband tot den laatste halfjaarlijkschen staat, nopens den armenonderstand in Engeland en Wales, geëindigd den 1sten Februarij j.l. en vergeleken met de vroegere opgaven blijkt, dat de vrije handel in tegenoverstelling van al hetgeen de hoofdleiders der protectionistische partij daartegen aanvoeren, wel degelijk een gunstigen invloed uitoefent op het pauperisme.

De sommen voor armen-onderstand in het laatste halfjaar, zoowel in als buiten de werkhuizen uitgegeven, bedroegen voor Engeland £ 1,558,863; die gedurende gelijk tijdperk in 1850 £ 1,694,143; dus in het laatste halfjaar £ 135,280 minder. Voor het land van Wales bedroegen die uitgaven over het halfjaar, geëindigd met den 1sten Februarij 1851 £ 120,566, tegen £ 125,129 gedurende 1850 over gelijk tijdperk, zijnde in het laatste halfjaar mede £ 4,562 minder.

Te Tamworth is gisteren de rust op eene ergelijke wijze verstoord. De volksmenigte heeft een aanval gedaan op het gebouw, alwaar ettelijke voorstanders van beschermende regten een maaltijd hielden, en al de glazen van hetzelfde ingeslagen. Eene gelijke geweldenaar is gepleegd jegens de woningen van sommige aanhangers dier partij. Eerst in den nacht is de orde hersteld, nadat een aantal ingezetenen als buitengewone politie-agenten in dienst gesteld waren.

Uit Ierland meldt men, dat ten gevolge der sterke landverhuizing de bevolking sedert de laatste telling met twee miljoen zielen is verminderd, waaruit men zich voor de achtergeblevenen goede gevolgen belooft.

FRANKRIJK.

PARIS 29 Mei.

De regering heeft, naar men zegt, ongunstige berichten aangaande de expeditie tegen de Kabillen in Afrika ontvangen. Eene afdeeling moet door de Arabieren overvallen zijn en een verlies van 42 man geleden hebben; onder dit getal bevonden zich 5 officieren. De generaal Arnaud moet echter eene schitterende weerwaak genomen en eene overwinning behaald hebben, waarin 320 Arabieren gesneuveld zijn.

Het beruchte centrale comité van wederstand schijnt nog niet dood te zijn. De dagbladen deelen namelijk een 11de bulletin mede, dat zijne afschuwelijke voorgangers alleziens waardig is.

Van den 30sten. Heden zijn in het begin der zitting van de Wetgevende Vergadering zeer vele petitien aangeboden, waarbij de herziening der constitutie en tevens de verlenging van de magt des Presidents verzocht worden. De lange rij van volksvertegenwoordigers, die achtereenvolgens deze petitien naar de tribune kwamen brengen, heeft eene vrij levendigen indruk op de vergadering gemaakt. Overigens heeft de zitting, die geheel besocht werd aan de discussie over het vermanwezen, niets belangrijks opgeleverd.

Van den 30sten. De zitting der Wetgevende Vergadering van heden is onbelangrijk geweest. Zij heeft een voorstel betreffende het verkoopen van bosschen van den staat verworpen en definitief het wets-ontwerp, betreffende het toezigt der politie op de wagens en rijtuigen, aangenomen. Overigens neemt het aanbieden van petitien voor de herziening der grondwet steeds toe. Heden duurde het deponeren van zulke petitien door de vertegenwoordigers bijna een half uur; het totaal der ondertekenaars van deze petitien bedraagt, naar men zegt, vijftigduizend.

BELGIË.

BRUSSEL, 28 Mei.

De akte, waarbij de graaf de Bucarmé en zijne vrouw, geboren Fougnes, beiden 82 jaar oud, worden schuldig verklaard aan een aanslag op het leven van hun broeder en behuwdbroeder Gustave Fougnes, is door de dagbladen bekend gemaakt. Ze bevat meerendeels daadzaken, die reeds bekend waren. Er schijnt uit te blijken, dat de beide echtelingen aan de misdaad schuldig zijn. De graaf moet zijn ongelukkigen broeder den mond hebben geopend, en zijne vrouw het vergift hem hebben ingegoten. Terwijl de graaf het vergift bereid heeft, heeft de gravin alles bezorgd wat kon strekken, om de sporen der misdaad te doen verdwijnen. Zij heeft daartoe onder anderen eenige kleedingstukken en de krukken van den vermoorde doen verbranden, en de noodige bevelen gegeven, om de bedienden te verwijderen.

In de zitting van het hof van assises van gisteren zijn de debatten over deze zaak geopend. Nadat de akte van beschuldiging was voorgelezen, heeft de procureur des Konings de gezworenen nader bekend gemaakt met de stukken van bewijs, en zijn de getuigen opgeroepen, ten getale van 101.

Daarop is men overgegaan tot het verhoor der beschuldigde, vrouwe de Bucarmé; zij heeft met groote gelatenheid de misdaad verhaald, en haar gemaal alleen van het feit beticht. Alles wat zij gedaan had schreef zij toe aan de vrees voor haar man, en aan den pligt, dien ze meende te moeten voldoen, om hem te redden. Zij had haar broeder niet gewaarschuwd, omdat ze niet kon gelooven, dat haar man de daad werkelijk zou begaan.

Onder het lezen der akte van beschuldiging hebben de beide echtelingen hunne bedaardheid niet verloren. De gravin heeft hare getuigenis met eene groote gemakkelikhed afgelegd, ofschoon hare stem dikwijls te zwak was, om goed verstaan te worden; de vreeslijkste dingen verhaalde zij met de grootste kalmte, men zou bijna zeggen met gratie. Zij heeft een weinig betekend uiterlijk; haar haar is gitzwart.

De graaf is rijzig en heeft een gedistingueerd uiterlijk. Zijn gelaat is een weinig gepokt, overigens getaan van kleur; zijne trekken zijn fijn. Snorren en baard heeft hij afgeschoren, zoodat hij minder gelijkt op de uitgegeven portretten, dan zijne vrouw. Met een hoog voorhoofd heeft hij een stout en streng uitzigt.

Onder de aanwezigen merkte men den bekenden Parijehen hoogleeraar Orfila op.

Heden is het verhoor voortgezet van de gravin de Bucarmé, en is dat van den graaf begonnen.

De gravin heeft bevestigd, dat haar man den moord had begaan, door haren broeder op den grond te werpen en het vergift in den mond te gieten. Na den dood is men begonnen de comédie te spelen, zeide zij. Edoch had de graaf bevolen, dat het lijk met azijn werd gewassen en de kleederen, waarop vergift was gevallen, verbrand werden, terwijl alles werd aangewend, om de sporen der daad te doen verdwijnen. De graaf zelf had een braakmiddel moeten bezigen, omdat eenig vergift aan zijne lippen was gekomen ten gevolge der worsteling.

De graaf daarentegen heeft een geheel tegenstrijdig verhaal gedaan, dan tegen tot dus ver bekend was. Hij heeft verklaard, dat zijne vrouw onwilling den moord gepleegd had. Dat zij iets anders getuigde, was daarin gelegen, dat hij haar zulke geraden bad, omdat hij er wel bedacht voor was, dat men niet zou willen gelooven aan een ongeluk. Zijne vrouw wierp dus de schuld op hem, en zij had daarin gelijk; hij maakte de registers echter aan-

dachtig op de gemakkelijheid, waarmede zij hare valsche verklaring wist te doen, 't welk een gevolg was van de voortdurende lezing van romans, en de gewoonte die zij zich gemaakt had van te verdichten bij het schrijven van eigene romans.

De graaf verhaalde het al met den grootsten schijn van waarheid. Zijne vrouw echter heeft zich bij hare verklaring gehouden, en noemde op hare beurt, 't geen haar man getuigde verlichtst.

Van den 29sten. Heden is het getuigenverhoor begonnen, onder meerderen het meest belangrijke, dat van den register van instructie den heer *Heughebaert*, die op den dag na den moord naar het kasteel was gegaan, op het gerucht, dat er van de misdaad in cmloup was. Al hetgeen hij verklaart, doet bepaald aan eene misdaad denken; hij brengt verscheidene voorbeelden bij van de wisseling in de verhalen van den graaf, en van diens pogingen, om zijne vrouw te bewegen, het stilzwijgen te bewaren, ten einde de verdediging aan hem over te laten; onder anderen was den getuige een briefje in handen gekomen, waarin de graaf zijne vrouw verwees naar Mattheus 12 vers 20.

(Men wil weten, dat de instructie van het proces *Bocarmé* niet minder dan 35- à 40,000 frs. kost; alleen het scheikundig onderzoek van den heer *Stas* en het uitvoerig rapport daarover is op 5000 frs. getaxeerd.)

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 30 Mei.

Men verneemt dat de commissie van beoordeeling van het concours door Z. M. den Koning geopend tot het vervaardigen van de muziek op eene opera, getiteld *le Roi de Bohême*, den prijs heeft toegekend aan onzen jeugdigen stad- en landgenoot, den heer *Martin Lazare*, die zich reeds vroeger als componist zoowel binnen- als buitenlands zeer gunstig heeft doen kennen.

Den 10den Junij zal de Eerste Kamer hare zittingen hervatten.

Bij Koninklijk besluit is ingetrokken de bepaling, betreffende de toelagen aan genees- en heekkundigen voor onderzoek van ziekten of gebreken, krachtens de wet op de schutterijen; zullende bij gevolg voortaan de kosten niet meer komen ten laste van de provinciale fondsen, maar integendeel uit 's Rijks kas moeten worden gekweten.

In het *Prov. Dagblad van Noord-Brabant* leest men, dat het berigt, als zouden er zamenrottingen van gewapende personen bij den weg van Lith hebben plaats gehad, ten doel hebbende om den Schutlakenschen dam door te steken, en dat er bij het Hamelspoel, onder Herpen, een geweevruur zoude gemaakt zijn, — geheel bezijden de waarheid is.

De heer officier van justitie *Pope* is op de plaats zelve gaan onderzoeken, en heeft bevonden dat de Teeffelsche kade op klaar lichten dag, in bijzijn van den dijkgraaf van Boxtel, is onder peil gebracht, en er geene de minste wanordelijkheden gepleegd zijn.

Te Delft is, na een lijden van eenige maanden, in den morgen van den 28sten Mei overleden de heer *H. Strootman*, ridder der orde van den Nederl. Leeuw en van de Eikenkroon, lector in de wiskunde aan de Kon. akademie aldaar.

Van den 1sten Junij. Z. M. de Koning heeft den minister van staat, mr. G. graaf *Schimmelpenninck*, op deszelfs verzoek, eervol ontslag verleend als buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister aan het van Groot-Brittannië, en als zoodanig benoemd den minister van staat, mr. A. A. baron *Bentink*, tot dusver buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister aan het hof van België.

Z. M. heeft benoemd tot referendaris titulair bij het depart. van justitie, jhr. mr. J. C. L. A. *Nedermeijer* ridder van *Rosenthal*.

Men verwacht, dat de discussiën over het ontwerp der Gemeentewet, aanstaanden Dingsdag of Woensdag bij de Tweede Kamer zullen eindigen. Men ziet de aanneming van dat ontwerp, met eene groote meerderheid te gemoet.

Nu toch het amendement van den heer *Provo Kluit*, tot wegfating der artikelen, nopens de rangregeling der plaatselijke belastingen, slechts elf leden op zich heeft vereenigd, en onder dat elftal zijn begrepen de voornaamste bestrijders van den titel, over plaatselijke belastingen, zoo is het te voorzien, dat, al voegen zich daar nog enkele stemmen bij, de meerderheid, die de wet zal aannemen, toch altijd vrij aanzienlijk wezen zal.

Reeds is de Eerste Kamer bijeengeroepen. Die zal zich alzo ook onverwijld met het onderzoek en de overweging der voordragt bezig houden. Indien ook die Kamer de wet mogt goedkeuren, dan zal het stelsel der regstreeksche verkiezingen voor land, provincie en stad binnen weinigen tijd geheel in werking, en de drie belangrijke organieke wetten, kieswet, provinciale wet en gemeentewet, tot stand gebracht zijn; zoodat aan de grondwettelijke bepalingen, in dat opzigt, uitvoering zal zijn gegeven.

AMSTERDAM, 31 Mei.

De telegraaf tusschen het Nieuwe-Diep en Amsterdam is in werking en voor het publiek opengesteld; reeds openbaart zich het nut dier inrigting voor zeevaart en handel. Naar wij vernemen had men van het Nieuwe-Diep in 11 minuten tijds een berigt naar Amsterdam en het antwoord terug.

LEEWARDEN, 29 Mei.

Wederom is in Friesland last gegeven tot het dooden van 71 runderen, makende met de laatstgedane opgaaf een totaal van 2187 runderen.

ASSEN, 30 Mei.

Blijkens de daaromtrent opgemaakte tabel, bestond de wettige bevolking in de provincie Drenthe op den 1sten Januarij 1861 uit 69195 Ned. Hervormden, 4 Fransch of Waalsch Herv., 230 Evang. Lutherschen, 14 herstellde Evang. Lutherschen, 194 Doopsgezinden, 6 Remonstranten, 5324 Christ. Afscheidenen; 3258 R.-Katholijken, 2 Oud-Roomschen of van de bisschoppelijke kleriezie, 1705 Ned. Israëlieten 85 tot geene der genoemde gezindten behoorende.

Men verneemt, dat in het begin dezer week zich te Smilde een Russisch heer heeft opgehouden, belast met het doen van onderzoekingen ten aanzien der veengraverij; hij had een tolk bij zich, door wiens tusschenkomst hij de noodige inlichtingen vroeg en verkreeg. In dat gedeelte van Rusland, waarin hij woonachtig was, begon gebrek te komen aan den noodigen brandstof; daarom had men het plan opgevat, om de zich daar bevindende veenen in exploitatie te brengen, en was hij naar Nederland afgezonden, om te onderzoeken, op welke wijze zulks met het meeste voordeel kon geschieden. Hij heeft onder anderen van de gebruikelijke werktuigen afteekeningen gemaakt. (Dr. Ct.)

COEVORDEN, 28 Mei.

Met genoegen vernemen wij, dat de aannemer van den bouw der kerk en pastoorij in het Hollandsche Veld, *J. Schuilenberg* alhier, met zijne werklieden overeen is gekomen, waarin allen volgaarne toestemden, dat ieder hunner 25 centen per week van zijn werkloon zou staan laten, tot daartelling van een fonds, waaruit ieder hunner, bij ziekte of ander ongeval, f 3 per week zoude kunnen trekken. Hij wil het beproeven, om aan dit fonds eene grotere uitbreiding te geven, zoodat alle werklieden dezer stad hieraan deel nemen. Het gebruik van sterken drank is bij den bedoelden bouw verboden; volgens zeggen van den aannemer, gaat het werk nu geregelder en spoediger van de hand dan anders.

GRONINGEN, 2 Junij.

Wij zijn onderrigt, dat van het vee van T. W. TER VEER, te *Ennumatil*, wederom vier stuks door den veearts *BILLROTH*, te Noordhorn, zijn verklaard aan de longziekte te lijden en dat dien ten gevolge door den burgemeester van de gemeente Leek last is gegeven tot het afmaken van die zieke runderen, hetwelk op den 29sten Mei jongstleden heeft plaats gehad, terwijl eene vijfde rund, hetwelk verdacht wordt beschouwd, onder eene nauwkeurige afzondering streng wordt bewaakt. Bij de lijkschouwing der voorz. vier runderen is gebleken, dat dezelve in eene zeer erge mate door de longziekte waren aangetast.

Nader wordt ons nog berigt, dat te *Ennumatil* onder de gemeente *Leek*, alhoewel er bij den landbouwer *TJESSE WILLEMS TER VEER* nog runderen worden angetroffen die in meerdere of mindere mate verdacht zijn voorgekomen aan de longziekte te lijden, na de laatste dooding geene nieuwe zieken zijn bijgekomen en dat het zich bij de overigen binnen den verdachten omtrek steeds goed laat aanzien, hetwelk echter niet het geval schijnt te zijn te *Ennumatil* onder de gemeente *Zuidhorn*, als hebbende de daar wonende landbouwer *J. G. BOERMA* op nieuw aangifte gedaan van de ziekte van een zijner melkbeesten, hetwelk hij vreest dat door de longziekte is aangetast en hetwelk

diensvolgens door den Rijks-veearts *BILLROTH* wordt onderzocht.

Vrijdag laatstleden is, in een der appartementen van het provinciehuis alhier, bij enkele inschrijving, onder nader approbatie aanbesteed:

1. Het doen van eenige Herstellingen aan- en het Onderhouden van het Gouvernements-gebouw met de Woning van den Generaal te Groningen, onder bijlevering van de noodige Materialen, ingegaan den 1sten Mei 1861 tot en met ultimo April 1862.

Op dit perceel zijn vier inschrijvingsbiljetten ingekomen, als van J. A. PORLMAN, voor f 518; T. VAN DER MEER, voor f 589; K. BALK, voor f 719, en J. BOS, voor f 783; — alle te Groningen woonachtig, en

2. Het doen van eenige Herstellingen aan de Rijswerken langs het Reidsiep en eenige verdere werken.

Hierop is slechts één biljet ingekomen, zijnde van H. VAN BRUGGEN, bij Groningen, voor f 2640.

Zaterdag laatstleden is op het raadhuus dezer stad alhier voor den tijd van drie jaren aanbesteed:

1) De levering van gesmeed ijzer aan de stadsceken.

Hierop zijn drie biljetten ingekomen, te weten van J. J. BENTLAAR voor 16, J. WOLDRING voor 12 en J. FRIESE voor 12 pCt. beneden het tarief.

2) Het in huur leveren, zetten en schoonhouden van hagehels in de kazernen, gebouwen, wachthuizen, enz.

Hierop waren twee biljetten aanwezig, als van J. J. BENTLAAR voor 32 en J. WOLDRING voor 30 pCt. beneden het tarief.

Heden werd in het provinciehuis alhier aanbesteed:

1) Het leveren en ophangen van glas- en over- of meubelgordijnen, benevens het leveren en leggen van vloerkleeden in de vergaderzaal en de nieuw aangebouwde commissiekamers van het provinciehuis te Groningen.

Hierop zijn twee biljetten ingekomen, als van A. GRAVENDAHL, voor f 954.20, en H. VAN LINGEN, voor f 1008; beide bekleeders en kamerbehangers alhier.

2) Het maken van een Ophaalbrug met Steenen Landhoofden, Houten Hamegebind en IJzeren balans, in de plaats van de bestaande Ophaalbrug over de rivier de Pekela te Winschoter Hoogbrug, met de leverantie van alle daartoe benodigde Materialen en Arbeidsloozen.

Hierop zijn ingekomen vier inschrijvingsbiljetten, als van T. VAN DER MEER, van Groningen, f 3969; E. VAN DER VOOR, van Winschoten, f 4229; H. B. HARKEMA, te Warfhuizen, voor f 4267, en J. DIK, te Winschoten, voor f 5299.

Zaterdag laatstleden is van hier vertrokken het brikschip de *Vice-admiraal Lucas*, groot ruim 200 lasten, kap. J. K. DE WERD, van Veendam, gebouwd op de Noorderwerf van den scheepsbouwmeesters K. KATER en A. MEULMAN alhier, — gaande uit voor rekening van de heeren PRINS & COMP., van Schiedam, en bestemd naar Batavia.

Zaterdag laatstleden is bij den scheepsbouwmeester F. VAN DER WERFF, buiten het Kleinepoortje alhier, met het beste gevolg van stapel geloopt de hektjak *Jantiena Petronella*, groot ruim 60 tonnen, kap. H. H. DE BOER, van Groningen. Verder zijn op deze werf, het Hoofd genoemd, nog twee du-danige schepen in aanbouw, alsmede is aldaar nagenoeg voltooid een schoenerschip, hebbende pl. m. eene inhoud van 125 tonnen, hetwelk eerstdaags van stapel zal loopen.

Wederom zijn alhier binnengekomen de nieuw gebouwde schooner-galjoet *Anneyena Bouwiena*, groot 65 lasten, kap. J. R. KNOORHUIZEN, van Veendam, gebouwd bij J. H. BIEZE, te Veendam, en het kofschip *Margreta*, groot pl. m. 70 tonnen, kap. J. BECKERING, van Groningen, gebouwd bij W. J. PATRJE, te Martenshoek.

Vrijdag avond is alhier gearriveerd monseigneur JOANNES ZWISGER, bisschop van Gerra, in partibus infidelium, vicarius Apostolicus van Cuijk, Nijmegen, Druten, Ravensteyn en Megen, kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, residerende te Tilburg, hebbende zijn Ed. alhier een bezoek afgelegd, en is heden morgen weder van hier naar Nijmegen vertrokken, om aldaar aanstaanden Donderdag het H. Vormsel toe te dienen, ten einde alzo weder naar Tilburg terug te keeren.

Aanstaanden Donderdag zal, naar wij vernemen, voor de Regtbank alhier tergestaan de kastelein, bij wien de longziekte te *Ennumatil* het eerst is uitgebroken; hij moet gedagvaard zijn niet alleen wegens zijne late aangifte, maar ook ter zake van verzet tegen den veldwachter.

Wij vernemen met genoegen, dat eenige landbouwers in deze provincie het voornemen hebben, om het landhuishoudkundig congres, dat Dingsdag den 10den Junij te Goes wordt gepeend, te bezekken.

Het programma doet te gemoet zien, dat het zeer belangrijk zal worden; — volgens geruchten zoude bij Z. M. den Koning, die reeds zoo vele bewijzen heeft gegeven van bijzondere belangstelling in den landbouw, het voornemen bestaan, om hetzelfde met H. d. hooge tegenwoordigheid te vereeren; — in den laatsten tijd is meer bepaaldelijk door de dagbladen medegedeeld, dat ook de heer minister van binnenlandsche zaken ten oogmerk had, om het congres te Goes bij te wonen. Wij hopen, dat Z. E. dat voornemen ten uitvoer kan brengen, en aldaar eene aangename verpoozing zal vinden van Z. E. onvermoeiden arbeid ter bevordering van Neêrlands heil.

Moge een en ander nog vele onzer gewestgenooten gebruik doen maken van deze bijzondere aanleiding, om de voor den landbouw zoo belangrijke provincie Zeeland te bezoeken.

In het belang van het landhuishoudkundig congres achten velen het noodzakelijk, nadat de drie achtereenvolgende congressen in de provinciën Utrecht, Zuid-Holland en Zeeland zijn gehouden, dat het eerstvolgende in een der meer Noordelijke provinciën en wel te Leeuwarden of Assen plaats hebbe.

Naar men ons uit Delfzijl van den 31sten Mei berigt, deed het galjoetschip *Jacobus*, groot 134 tonnen, gevoerd door kapitein A. J. BORST, en gebouwd op de werf van den heer H. VAN DER WERFF, scheepsbouwmeester te Appingedam, dien dag een proetogtie op de Eems. Ongeveer 40 personen, zoowel heeren reeders, als door hen uitgenoodigden, woonden hetzelfde bij. Het schoone weder en vooral de frische koelte, begunstigten uitermate deze zoo genoegelijke speelvart, waardoor aan alle kenners is gebleken, dat dit schip, zoowel wat betreft de snelheid van zeilen en wenden, als de doelmatigheid en netheid van deszelfs tuigaadje, niets te wenschen overig laat.

Te betreuren is het voorzeke, — zegt het berigt verder, — dat de ongenoegzame breedte der sluis te Delfzijl het bouwen van grootere schepen niet toelaat, daar het niet is te betwijfelen, dat er, indien dit niet het geval ware, voorzeke nog grootere schepen van stapel zouden loopen. Moge hierin spoedig eene verbetering worden aangebragt, en daardoor de concurrentie met andere oorden des Rijks voor ons geheele gewest worden opengesteld!

Door de stemgeregtigden der Hervormde gemeente van *Adorp* en *Harssens*, is tot herder en leeraar benoemd de heer COENRAAD HENDRIK PICCAARDT, kandidaat bij het Provinciaal kerkbestuur van Friesland.

(Aangaande deze benoeming hebben wij verder het navolgende berigt ontvangen:

Wij vernemen, dat er zich op jongstleden Woensdag, den bepaalden dag waarop in het kerkgebouw van *Adorp* de benoeming van een predikant voor die gemeente moest plaats hebben, moeijelijkheden hebben voorgedaan. Blijkens hetgeen op een gestoelte in dat kerkgebouw geschreven staat, was wijlen de heer mr. BEBINGH unicus-collator van *Harssens* en primarius-collator van *Adorp*. Uit kracht van erfregt, waren deze regten overgegaan aan den heer BEBINGH c. soc., te Appingedam. Op dien heer, was door zijne medegeregten lastgeving, met magt van substitutie verstrekt. De heer BEBINGH substitueerde den heer notaris mr. VAN EERDE, te Groningen, die dat aantal stemmen op den heer proponent PICCAARDT te *Pekelu* uitbragt. Slechts één van al de andere stemgeregtigden deed zijn stem uitbrengen en zulks door den heer OORTWIJN, cichoreifabrikant te Groningen, en ook deze stem werd op genoemden heer PICCAARDT uitgebragt. Van daar dan ook, dat er op andere proponenten, niet is gestemd. Daar nu de kerkeraad, wetende, dat de stemmen van den heer BEBINGH c. soc. op genoemden heer PICCAARDT zouden worden uitgebragt, zich daarmede niet kon of wilde vereenigen, zoo is er door dien kerkeraad een tweetal predikanten, met name de heeren CANNegieter, te Obergum, en ABRESCH, te Muntendam, voorgedragen, ten einde uit dat tweetal één mogt gekozen worden tot predikant te *Adorp*. De kerkeraad vermeende tot die handeling in zijn regt te zijn. Zijne vordering werd niet ingewilligd, en van daar, dat thans de zaak in eerste instantie aan het klassikaal kerkbestuur ter beslissing zal opgedragen worden).

Blijk in de *Groninger Courant* was aangekondigd, dat den 29sten Mei te Beerta een volksfeest plaats, dat tot dusverre in hare soort en verreweg de voorkeur verdient. De gewone harddraverijen, kermis, enz.; waardoor toch enig wordt uitgewerkt ter veredeling van den mensch en kunst. Van wege de afdeling Beerta van de Maatschappij van Nijverheid, gevestigd te Onderdendam, n.l. werd aldaar eene tentoonstelling gehouden van landbouwgereedschappen en levende have, terwijl premien waren uitgelooft voor de beste voorwerpen, die ter beoordeeling waren ingebracht, welke toegewezen zijn aan den heer F. POPPENS, te N. Beerta, voor het vertoonen van het schoenste paard beneden 4 jaren, f 10; — den heer H. KRANENBURG, te O. Pekela, voor het schoenste paard beneden 7 jaren, f 15; — den heer H. R. ONNES, te N. Beerta, voor een hokkelling, f 5; — den heer G. B. MULLER, te Stadspolder, voor eene tweejarige koe, f 7—50, en aan den heer A. L. KROON, te Noordbroekster Hamrik, voor eene koe boven 3 jaren, f 10. Verder werd voor de landbouwsgeredschappen de eerste premie van f 10 toegekend aan G. W. HOLTMAN, als vervaardiger van het hout, en G. BUISKOOL, verwerker van het ijzer, beide te Beerta woonachtig, van den besten ploeg; welke ploeg verreweg het doelmatigste bevonden werd, niettegenstaande er ook een Amerikaansche ploeg met twee stuurboomen aanwezig was. Ook onderscheidt zich deze ploeg van de gewone, doordien een schoffel de schijf vooruitloopt, die de bovenste aardkorst ter dikte naar verkiezing, op het midden van de voor brengt, waardoor dus de mest en het gras wordt ondergebragt, zoodat dat het tusschen de voren te voorschijn komt; — de tweede premie van f 5 werd toegekend aan A. MULDER, te Finsterwold, insgelijks voor een ploeg; — aan H. U. STIKKER, te Oostwolda, en aan ATSEMA, te N. BEERTA, voor een schoep, welke alle drie dezelfde premie werden waardig gekend, de laatste vervaardiger van een ploeg, behoorende aan en gevonden door den heer P. J. LAND, te N. Beerta, welke dient ter uitdunning van wintergerst; daaraan bevinden zich op eenigen afstand van elkander, vijf kleine ijzers, die naar verkiezing nader bij elkander kunnen worden gezet, waarmede door dus in eene reis vijf voren te gelijk worden gemaakt.

Nog werd dezelfde premie toegekend aan A. DIJK, meijer te Finsterwold, voor een waaijer, en aan H. K. SMID, mede aldaar woonachtig, eervolle vermelding benevens f 4 voor een regementier.

Ook waren ingekomen eenige andere stukken van Nijverheid, zoo als van ZYLSTRA, te O. Pekela, een korenmolen en een schip, zeer kunstig in flesschen gemaakt; een teekenstuk van S. KUNST, zestienjarige zoon van R. KUNST alhier, die beide tot prijs f 2—50 ontvingen; als ook van BLOEM, te Winschoten, kunstige schoenen, die een eereprijs van f 2—00 behaalde.

Na afloop der tentoonstelling, moesten volgens programma de paarden van vier tot zeven jaren, welke ter beoordeeling waren opgekomen, een wedren houden, terwijl het aan de eigenaars van paarden onder vier jaren vrij stond, ook deel te doen mededragen in de baan. Elf paarden, die de kening voor de harddraverij hadden doorgeestaan, dongen naar den prijs, bestaande in een chaisereide; hetwelk behaald werd door het zwart langstaart ruipaard van den heer ZYLEMA, te Winschoten, en dewijl de eigenaar van het mede het laatst in de baan zijnde paard niet verkoos de laatste rid mede te maken, bleef de premie onuitgereikt. De commissie en de overwinnaar werden onder muziek, van het ander einde der baan afgehaald, en nadat de prijs, gepaste aanspraak was overgereikt, vervoegde zich de commissie in het schoolgebouw, waar ook het zangkoor, geconbineerd uit onderscheiden gemeenten, aanwezig was, onder directie van den heer BOUMAN alhier, werd de vergadering door den president des genootschaps, den heer HEDDEMA, met eene gepaste aanspraak geopend.

Daarna werden de premien met gepaste woorden uitgereikt door de leden der directie, door den heer ROEMELING voor het rundvee; door jonkheer LEWIS QUINTUS voor de paarden en voor de voorwerpen van nijverheid door den heer H. R. ONNES. Telkens werden deze aanspraken afgewisseld door heerlijk, kunstig uitgevoerde liederen van het zangkoor. Nu werd door den president der vergadering gesloten, en benevens het zangkoor verzocht, zich te vervoegen in de vergaderzaal van het genootschap, in het gemeentehuis, en nadat eerst door den zang de gemoederen blijmoedig waren gestemd, stelde de voorzitter van het genootschap een toast in op het welzijn en den bloei van de nijverheid in het algemeen en op deze maatschappij in 't bijzonder; daarna werden eenige zeer toepasselijke regels voorgelezen, vervaardigd door den onderwijzer MOLEMA, te Finsterwold, terwijl vervolgens door den heer BOERREMA, improviserende, hulde werd toegebragt aan het doel van het genootschap: werkzaam tot heil van vaderland en volk; welke rede daverend werd toegejuicht. Wederom werd dit telkens afgewisseld door zang en muziek en eerst laat gevoelde men lust de plaats te verlaten, waar de beste harmonie zich vereenigde met gepaste vrolijkheid, en ieder zich in feestelijke stemming bevond.

Zoodanig een volksfeest verdient gewis navolging, en wij wenschen, dat telken jare hetzelfde in deze gemeente moge worden herhaald, ter aankweeking en aanmoediging van de kunst, ter veredeling van den paarden- en veestael, en tot nut en genoegen van eene zoo groote menigte volke, als bij deze gelegenheid in onze gemeente was te zamen gekomen. Dat men met het feest zeer ingenomen was, blijkt almede hieruit, dat op denzelfden dag vele, zoo uit deze als andere gemeenten, zich als lid deden inschrijven van het Genootschap van Nijverheid.

Naar men ons berigt, is in den nacht tusschen den 28sten en 29sten Mei inbraak gedaan bij den landbouwer W. P., te *Tynaarlo*, waarbij eenig spek uit den balk en een brood uit den daarnaast staanden oven gehaald is.

Zaterdag laatstleden heeft te Dragten, in Friesland, de aangekondigde harddraverij plaats gehad; dertien paarden, waaronder velen bekend als beroemde harddravers, dongen naar den uitgelooften prijs, die bestond in een fraai zilveren tabakspot en komfoor. Dezelve werd behaald door het bruin bles merrie paard van den heer LAMMAN, van Driesum, beleden door den pikeur H. LUYERS.

Naar ons wordt berigt, is gisteren avond te Nieuw-Buinen (prov. Drenthe), ongeveer te 5 uur brand ontstaan in eene behuizing, welke zoo spoedig is toegekomen, dat binnen een oogenblik tijds 7 woonhuizen eene prooi der vlammen zijn geworden, en waaruit bijna niets is gered. De aldaar nabij gelegene glasblazerij van de heeren MATHSING en COMP. verkeerde op dat oogenblik in groot gevaar, maar het is mogen gelukken deze zoo belangrijke fabriek te behouden. — In een volgend nummer zullen wij hier nader berigt van mededeelen.

Te Rotterdam is eene buitengewoon volledige verzameling van BILDERDIJKS werken, in 153 nette banden, bevattende onder anderen vele zeer zeldzame kleine en losse stukjes, het oorspronkelijk stuk zijner verbanning en twee eigenhandig geschreven verzen, verkocht voor de som van f 335.

In de *Zeeuwache Courant* leest men het navolgende modeladres, tot de indiening waarvan men meent te moeten opwekken:

Aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal, Geven met verschuldigten eerbied te kennen de Ondergetekenden:

Dat zij met diep leedwezen de aanneming door de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van een wets ontwerp tot het verlenen van eene zoogenaamde schadeloosstelling van f 1500 aan ieder lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, zooda die bestond in Februarij 1849, hebben vernomen.

Dat de redenen, waarop de verplichting tot het verlenen dier zoogenaamde schadevergoeding zoude rusten, hun niet geldig of gegrond voorkomen, en zoowel in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, als daar buiten, hun inzien op eene bondige en overtuigende wijze zijn wederlegd.

Dat die onverplichte betaling op de schouderder der natie eenen zwaren last legt, daar, zoo dit wets-ontwerp tot wet verheven wordt, nu reeds meer dan zestigduizend gulden door de natie aan eenige weinige aanzienlijken onder haar, ten onregte zal moeten worden uitgekeerd; terwijl in het vervolg, jaarlijks, ongeveer dertigduizend gulden zal moeten worden betaald.

Dat dit wets-ontwerp dan ook zulk eene groote tegenkating in de Tweede Kamer der Staten-Generaal zelve heeft opgewekt, dat het niet is kunnen worden aangenomen dan (in strijd met het beginsel, door de Staten-Generaal gevolgd bij art. 73 der Provinciale wet) met medewerking van de stemmen dergenen, wier bloedverwanten, in den eersten en in

den derden graad, voordeel uit dien maatregel zullen genieten. Weshalve de ondergetekenden de vrijheid nemen, U te verzoeken, om op bovengenoemde aangewezen en verdere wellicht ten dezen aan te voeren gronden te besluiten, dat er geene redenen bestaan, om op het bedoelde voorstel des Konings bewilliging te verzoeken. Hetwelk doende, enz.

Uittreksel uit een stuk, getiteld „Longziekte,”

in de *Prov. Friesche Courant* van gisteren. Er zijn twee stelsels in ons land, ter betuiging der longziekte in werking gebracht.

In Friesland, het afmaken van kennelijk ziek vee, benevens nu onlangs, het aanwenden van middelen, op eene kleine schaal; — in Zeeland en Groningerland het afmaken van ziek en verdacht vee, alzoo het geheele beslag. In de andere provinciën laat men de ziekte haren vrijen loop, maakt daardoor, dat alles behoorlijk besmet en aangetast wordt, de boeren tegen zwaren interest gelden moeten opnemen, om de huur te betalen, en weer vee aan te koopen, zoodat er reeds eene menigte van boer, knecht zijn geworden. De voorbeelden hiervan zijn talrijk.

Het eerste voldoet bij ons, uit een philanthropisch oogpunt, goed; de menschen krijgen behoorlijke schadevergoeding, en varen er in dit opzicht nog al wel bij. Dit blijkt uit rekwesten, die nu weder bij de Staten zijn ingediend, om de reglementen te houden. Men begint te begrijpen, ofschoon wel wat laat, dat de ziekte niet met zich laat spotten. Het blijkt intusschen, wat het te keer gaan der ziekte betreft, slechts een halve maatregel te zijn; en dit is natuurlijk: want de smetstoffen hebben het eigenaardig karakter, om langen en onbepaalden tijd in die stoffen aanwezig te blijven, welke door het ziekte dier worden uitgeworpen, of in voorwerpen, die er mede in aanraking zijn geweest, waardoor zij, bij gunstige gelegenheid gevende — en voorbeschikende oorzaken, ten allen tijde, nieuwe individus kunnen besmetten, en de longziekte weder voortbrengen. Om dit overbrengen van smetstoffen met één voorbeeld te staven, herinneren men zich, dat voor een 60tal jaren de pest in Marseille is uitgebroken, alleen door het overvoeren van tapijten uit Smirna, waar dezelve toen heerschte.

Juist door die overbrenging verspreidt zich de ziekte in deze provincie hoe langer hoe meer. Bij voorbeeld de longziekte breekt in eenen stal uit van 20 beesten, van die twintig worden er, als kennelijk aangetast, de helft afgemaakt; de boer krijgt een bordje voor de deur, waarop staat: *besmettelijke longziekte*; is er nu aan het overgebleven vee, na verloop van eene week of zes, iets langer of korter, niets meer te hespeuren, dan wordt de stal gezond verklaard, en is de handel ook vrij; maar wie kan nu voor de gezondheid instaan, daar juist deze schijnbaar gezonde runderen, veelvuldig de kiem des verderfs met zich rondragen, en alzoo de besmetting wijd en zijd verbreiden.

Alzonderingsmaatregelen werken juist om bovengenoemde redenen hoogst ongunstig; zijn daarenboven kostbaar en moeilijk in praktijk te brengen, en de herstelden door de natuur, zijn daarom nog geenszins genezen; bij de minst aanleidende oorzaken storten zij weder in; behouden, meerendeel nog lang, het vermogen van te besmetten, en wat het ergste is, zij brengen de kiem ook nog tot de vrucht over, die uit hen geboren wordt.

Dit was hetgeen VAN HERTUM, rijke-veerts in Zeeland, ter goeder ure, voor deze provincie inzag.

Ondersteund door een energiek bestuur, overwon hij de vooroordeelen tegen het nemen van krachtadige maatregelen, hij stuitte de kwaal in zijne beginselen; ziek en verdacht vee, werd tegen billijke schadevergoeding onder zijn opzicht afgemaakt, en Zeeland, dat aan hem het behoud van den veestapel is verschuldigd, herinnerde zich zijner dankbaar, door aan hem eene gouden medaille toe te kennen.

VAN HERTUM is sedert overleden, zijne schim waakt nog ten goede, en de gezamenlijke landbouwers hebben uit erkenning zijne weduwe een pensioen levenslang toegezegd.

Ten slotte voeg ik hier nog bij het uittreksel uit eenen brief, mij voor een paar dagen goedgunstig ter lectuur afgeestaan, door iemand, die over dit onderwerp dit najaar, aan den heer *W. d. Bosch*, latdeigenaar te Wilhelminadorp, had geschreven.

„Met de volledige overtuiging moet ik UED. op grond der hier verkregene ondervinding toeroepen, geene halve maatregelen te nemen. Het is ons telkens gelukt, de ziekte te weren, door ziek en verdacht vee af te maken. Hier heeft de zaak aanvankelijk tegenstand ontmoet; maar bij het welgelukken der aangewende krachtadige pogingen, nam de algemeene overtuiging meer en meer toe, dat de maatregel ten zegen zou verstrekken. De Zeeuwsche landbouwer surveilleert zich zelf, nu het eigen belang met het algemeen belang blijkt éénzelvig te zijn. Ik wensch dat men in het belang van Friesland, tot eenen krachtigen maatregel zal kunnen overgaan.”

De Spaarbanken in Engeland.

Nergens hebben de spaarbanken zulk eene beteekenis gekregen als in Engeland, waar ze voor ongeveer 60 jaren werden in het leven geroepen. Tegenwoordig hebben 1,165,000 arbeidersfamilien de verbaazende som van 462 miljoen guldens in de spaarkassen belegd. In Engeland neemt de staat kosteloos het bestuur op zich van de kapitalen van elke spaarbank; sedert meer dan 30 jaar reeds ontvangt deze op zijn risico de gelden en houdt ze steeds ter beschikking der inleggers. In tijden van nood, zooals in 1847, werden de bespaarde sommen natuurlijk in aanzienlijke menigte teruggenomen, maar tot heden toe bleef de staat steeds stiptelijk aan zijne verplichtingen voldoen. In 1847 werden meer dan 41 miljoen gl. afgelost, terwijl slechts 6 miljoen werden ingebracht; in 1848 werd, bij een inbreng van bijna 7 miljoen, eene som van 86 miljoen uitbetaald; in 1849 werden 12 miljoen ingebracht en ruim 14 miljoen afgelost.

Michel Chevalier, over de Londensche Tentoonstelling.

Het Parijsche *Journal des Débats* heeft dezer dagen een belangrijk artikel medegedeeld over de algemeene tentoonstelling te Londen. Dat stuk is gesteld door den bekenden schrijver MICHEL CHEVALIER en is in meer dan een opzicht merkwaardig. De schrijver begint met de geschiedenis der tentoonstellingen bij elk volk afzonderlijk, en betoogt, dat de algemeene tentoonstelling alleen te Londen mogelijk was, om twee redenen, vooreerst, omdat die hoofdstad, door hare ligging in de nabijheid der zee, eene gemakkelijke losplaats voor de buitenlandse voorwerpen aanbiedt, en ten tweede, omdat die tentoonstelling is voorbereid en georganiseerd buiten de medewerking der Regering en der algemeene administratie.

„Al de voorbereidende werkzaamheden zijn gedaan, al de plannen zijn ontworpen, al de werken zijn voltooid (aldus leest men in dat stuk) zonder dat de overheid zich op eenigerhande wijze daarmede heeft bemoeid; zonder dat zij heeft behoeven aan te sporen of zich over de werkzaamheden als eene beschermende magt heeft opgeworpen. Voor de tentoonstelling te Londen zijn in de bureaux van een ministerie van koophandel twintigmaal meer ministeriële besluiten uitgevaardigd, officiële circulairen geteekend en afgezonden, is honderdmaal meer papier volgeschreven, dan in de bureaux van het te Londen met dat ministerie gelijkstaande departement van algemeen bestuur *the Board of Trade*. Wel is waar heeft een officieel, hoogerplaatst persoon, Prius ALBERT, ijerig deelgenomen aan de werkzaamheden; maar hij heeft dit geheel gedaan als een bijzonder persoon; alleen is hij er op uit geweest, om door zijnen persoonlijken invloed dat te stichten; welke invloed van nog meer belang is dan die, welken hij aan zijn rang ontleent.”

De heer MICHEL CHEVALIER treedt voorts in eene breedvoorige beschouwing van de wijze, waarop het grootsche ontwerp is uitgevoerd geworden, bij welke gelegenheid hij voornamelijk tracht te doen uitkomen, dat het ontwerp is gelukt omdat bij de Engelschen eene algemeene zucht wordt waargenomen, om zich onderling te verstaan en in het algemeen belang eene collective kracht daar te stellen, welke alle bezwaren overwint. De heer CHEVALIER meent, dat die zucht tot verbroedering en samenwerking het ware kenmerk kan worden genoemd van een volk, welk werkelijk vrij is, en dat eene natie, welke van zulke beginselen is doordrongen, in staat is, om zich zelve te regeren en geene behoefte heeft om geregeerd te worden door middel van allerlei circulaire aanschrijvingen, besluiten en wat des meer zij.

Kerknieuws.

Te Oudewater is door den kerkeraad der Herv. gemeente het volgende zezal van predikanten gevormd: van den *Berg*, in 't Woud; van *Buren*, te Spijk; de *Keyzer*, te Noordeloos; *Rien*, te Heinenoord; *Roldanus*, te Katwijk a. d. Rijn; van *IJzendijk*, te Hoevelaken.

Te Vlaardingen is den 29sten Mei 1851 beroepen *W. L. Rhiem*, predikant te Heinenoord.

De *Gann Dun*, predikant te Zwijndrecht, heeft het beroep naar Harderwijk aangenomen.

ZERTIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 28 Mei, kapit. *Prango* Rabenhaupt, van Banjoewangie; den 28sten Sap Broederliefde, van Stettin. — Te Texel den 28 Mei, *Bakker* de 2 Broeders, van Drammen. — In het Vlie den 27 Mei, *Biese* Harmina, van Greiffswald; den 28sten Sap Broederliefde, van Stettin; den 28sten de Boer Concordia, van Drammen. — Te Londen den 28 Mei, *Wiers* Okkelina, van Engeland; den 27sten *Rink* Jacobus Begeman, van Amsterdam. — Te North Shields den 24 Mei, de *Jong* Sikkolima Hoites, van Norwidge; den 29sten *Jonker* Eendragt, van Harlingen. — Te Harwich den 24 Mei, van der *Veen* v. Anke, van Harlingen. — Te Bremerhaven den 23 Mei, *Wolkammer* Eeuge Broeder, van Memel; *Stuit* Eendragt, van Dantsig; den 24sten van der *Wouden* Hoop en Liefde, van Veggasack; den 25sten *Siemers* Jantina, van Dordrecht. — Te Bergen den 17 Mei, de *Groot* Harmonie, van Dordrecht; den 19den de *Groot* Maria Rensius, van Delfzijl. — Te Dantsig den 22 Mei, *Dokter* Anna Willem, van Amsterdam; *Harding* Alida, van Delfshaven; *Pruim* Hendrika, van Bremen; den 23sten de *Jonge* Antje Hazewinkel, van Rotterdam; *Alberdina*, van Groningen; *Middel* Bouwina en *Veen* Diana, beide van Delfzijl; den 24sten *Topzand* Houpeude Zeeman en *Zoutman* v. Ida, beide van Amsterdam; *Smit* Annetje Anna Engellina, van Dordrecht; *Zessien* Clara, van Bordenau; *Gerritsma* Jonge Gerrit, *Mellema* Jonge Tjalling en *Korvis* Onderneming, alle drie van Hamburg; den 25sten *Waterborg* Karina, van Groningen. — Te Pillau den 23 Mei, *Hazewinkel* Johanna Petronella, van Rotterdam; den 24sten *Duit* Fennigina, van Groningen; *Oldenburger* Alida, van Cotte; den 25sten *Schuring* Hillegina, van Amsterdam; *Plukkie* Hermanna Hendrika, van Leeuwarden; den 26sten *Dommering* Gepekina Lucretia, van Amsterdam. — Te Memel den 21 Mei, *Visser* Anna Sophia en den 22sten *Douwes* Aquarius; beide van Hamburg; *Post* Catharina Wilhelmina, *Jungeman* Margaretha Augusta en *Wering* Gesina, alle drie van Groningen; den 24sten *Hansen* Sophia, van Harlingen. — Te Bolderas den 19 Mei, *Loewis* Waasmazand, van Newcastle; den 20sten *Tumteler* Geertruida, van Porto; den 21sten *Jaski* Alida Theodora, van Bergen; *Wijkman* v. Geste, van Amsterdam; *Schut* Jacobina Barbara, van Hamburg; den 23sten *Dekkers* Jonge Wiebe, van Delfzijl; van der *Laan* Jacoba Alida, van Geut; *Boon* Jantina, van Oostzee; *Klein* Alida Hendrika, van Amsterdam. — Te Hull den 22 Mei, *Prukker* Hendrika, van Harlingen. — Te Hamburg den 28 Mei, de *Boer* Engellina Helena, van Memel. — Te Altona den 29 Mei, *Bontekoe* Gebroeders, van Koningsbergen. — Te Kroonstad den 22 Mei, de *Boer* Jantina, van Amsterdam. — Te Rendsburg den 26 Mei, *Kuist* Jantina, van Flensburg n. Lyann; den 27sten *Dreves* de 2 Gezusters, van Coliding n. Londen; *Koerkamp* de 2 Gebroeders, van Altona n. de Oostzee; *Kramer* Goede verwachting, van Bremen n. Stettin; de *Jonge* Elisabeth, van Bremen n. Koningsbergen; den 28sten *Waterborg* Fokkina, van Pristoe n. Engeland; *Valomatra* v. Alida, van Amsterdam n. Stettin; *Sluiter* Jacomine, van Amsterdam n. Lubek.

Binnengekomen te Texel den 31 Mei, kapit. *Olthoff* Catharina, van Stockholm. — Te Helvoet den 31 Mei, *Bekkering* Ariane, van Libau. — Te Londen den 30 Mei, *Schaap* Jonge Klaas, van Rostock. — Te Deal den 28 Mei, *Nielsma* de 4 Gebroeders Steenhuisen, van Schiedam n. Liverpool.

In lading te Liverpool den 26 Mei, kapit. *de Boer* Niessina Beerta, naar Rotterdam; de *Jonge* Hendrik, naar Petersburg; *Duit* Maria Anna, naar Nerva; den 27sten *Scherpbier* Goede Verwachting, naar Maracaibo.

Vertrokken van Amsterdam den 30 Mei, kapit. *Ketelaar* Jantina Hendrika, naar Leith. — Van Texel den 28 Mei, van der *Woude* v. Dieuwke, naar Londen. — Van Helvoet den 28 Mei, *Bakker* Pauline, naar Liverpool; *Meppeler* Concordia, naar Archangel; *Joosten* Neptunus, naar Petersburg; *Pot* Spruit en *Wijkmeijer* Anna, beide naar Windau; den 29sten *Muntendam* Anna Maria, naar Archangel. — Van Massaluis den 28 Mei, *Fekkes* de Hoop, naar Dublin; den 30sten *Schollens* Geertruida Johanna, naar Hamburg. — Van Vlissingen den 27 Mei, *Oldenburger* Geppina, naar Jersey; den 28sten *Kleinlinga* Maria Laurentia, op avontuur. — Van Roijden den 21 Mei, *Zwanenburg* Onderneming, naar Amsterdam; den 22sten *Duit* Jonge Duit, naar Petersburg. — Van Cardiff den 23 Mei, *Veenstra* Aukjen, naar Amsterdam. — Van Belfast den 23 Mei, *Wilkena* Harrie, naar Riga. — Van North Shields den 24 Mei, de *Weerd* Anna Elisabeth, naar Suriname. — Van Bremerhaven den 25 Mei, *Klein* Maria Magdalena, naar Amsterdam; *Galtas* de 2 Gezusters, naar Groningen. — Van Hamburg den 25 Mei, *Hoekstra* Zwaantina, naar Antwerpen; den 26sten *Ezra* Elisabeth, naar Abersjil. — Van Thisted den 15 Mei, *Sap* Margaretha Everada, naar Engeland. — Van Koppenhage den 23 Mei, de *Jonge* Weldaad, n. de Oostzee. — Van Wismar den 23 Mei, *Bohluis* Gesina, naar Amsterdam. — Van Swinemunde den 23 Mei, *Tumteler* v. Christina, naar Groningen; den 26sten *Boffe* Sara en den 27sten *Boiten* Fossina Siers, beide naar Bordenau; *Reinders* Jacoba Gesina, naar Dunbalk; *Voss* Catharina Kneisla, naar Rotterdam. — Van Warnemunde den 27 Mei, *Klein* Alida Margaretha, naar Wismar. — Van Pillau den 28 Mei, *Bakker* Neptunus, n. de 27sten *Boonings* Margaretha, beide naar Amsterdam. — Van Bolderas den 20 Mei, *Scherpbier* Eijde, den 21sten *Ebeling* Anna Hendrika, *Klein* Alexandrine, *Meinders* Johanna, de *Groot* Concordia, *Schuth* Gesina, *Prong* Gesina Jantina en *Lodewijks* Alberdina, alle acht naar Elseneur; den 23sten *Hazewinkel* Arendina Harmina, naar Helsinki; den 24sten van der *Laan* Hermanus, naar de Maas. — Van Holbek den 21–23 Mei, *Olthoff* Albedina, naar Engeland. — Van Kroonstad den 20 Mei, de *Boer* Magrietha Jantina, naar Lubek.

Vertrokken van Texel den 31 Mei, kapit. *Hazewinkel* Jantina, naar Engeland. — Van Helvoet den 31 Mei, *Brouwer* Harmina, naar Petersburg; de *Groot* Margaretha Gesina, op avontuur. — Van Brielle den 31 Mei, *Douwes* Jeldina Margaretha, naar Londen; *Oldenburger* Sara Maria en *Dik* Catharina, beide naar Archangel; *Biese* Vriendschap, naar Petersburg; *Brouwer* Antina, op avontuur. — Van Vlissingen den 30 Mei, *Hofkamp* Hortense, naar Genua.

HARLINGEN, 31 Mei. Binnengekomen den 24sten kapit. *de Boer* Reina, van Dantsig; *Helmers* Stad en Lande en den 26sten *de Jong* Hasperus, beide van Memel; de *Groot* de 3 Gezusters, van Oudsoen; den 29sten *Smith* Diana, van Londen; den 30sten de *Boer* Concordia, van Drammen; den 31sten *Kuiper* Engellina, van Larwich. — Vertrokken den 26sten *Duintjer* Friso, naar Engeland; den 28sten *Stuit* Beerta Hendrika, *Visser* Ymkje Visser, den 30sten *Helmers* Stad en Lande en de *Jong* Hasperus, alle vier naar de Oostzee; den 31sten *Smith* Diana, naar Londen; de *Boer* Reina, naar de Oostzee; de *Groot* de 3 Gezusters, naar Noordwegen.

ZOUTKAMP, 1 Junij. Binnengekomen den 29 Mei kapit. *Kranenburg* Wiardus, van Noordwegen. — Te Dokkumrijzen den 27sten *Porta* de Tweelingen en *Visser* Hillegonda Maria, beide van Noordwegen; *Mulder* Klazina Elizabeth, van Koningsbergen. — Zeilklaar den 29sten van der *Woude* Gesina Gesina, op avontuur; den 31sten *Douwes* Harmonie, naar Archangel; *Drok* Garmidina en *Hangelbroek* Eendragt, beide op avontuur.

DELFTZIJL, 1 Junij. Binnengekomen den 28 Mei kapit. *de Jonge* de 3 Zusters, den 29sten de *Groot* de jonge Cornelis en *Ugen* Anna Sieberdina, alle drie van Laurvich; *Buisman* Aurora, van Bremen; den 30sten *Stenger* Catharina Margaretha, van Oudsoen; *Schoes* Amicitia en Fides, van Langesand; *Forma* v. Antje, van Leer; den 31sten *Sternborg* de Vriendschap, van Laurvich; *Barghoorn* v. Trientje, van Emden; den 1 Junij van der *Werff* Alida Gesina, van Laurvich. — Vertrokken den 30 Mei, *Siemers* Jantje, op avontuur.

TERMUNTERZIJL, 1 Junij. Binnengekomen den 25 Mei kapit. *Burman* Ida, van Ochten; den 26sten *Riepma* Agatha en den 29sten *Dik* de 4 Gezusters, beide van Noordwegen; *von Hens* Ober Eeme, van Meppen; *Freeman* v. Harmina en den 30sten *Jurgens* Antina, beide van Nordereijl; de *Groot* de 2 Gebroeders, van Leer; *Meiners* v. Janna, van Ochten. — Vertrokken den 29sten de *Vries* v. Anna en *Leefgods* Engellina, beide naar Nordereijl; *Burman* Ida, naar Leer. — Zeilklaar den 28sten *Bakker* Jantje en *Mulder* Sophia, beide naar Norden; *Legger* Geertruida en den 30sten *Riepma* Agatha, beide naar Noordwegen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Soud gepasseerd zijn.

23 Mei. Stoelman, Groningen (Amsterdam), v. Liverpool n. Nerva. Bakker, Geertruida Femina (Sappem.), v. Liverpool n. Nerva. de Jonge, Rutina (Groningen), v. Newcastle n. Petersburg. de Jonge, v. Martha (Pekela), v. Koningsb. n. Antwerpen. de Jonge, Gesina Jantina (Pekela), v. Koningsb. n. Antwerp. Ohlsen, Edsardina Catharina (Delfzijl), v. Delfz. n. de Oostz. Brouwer, Eliska (Pekela), v. Dantsig n. Amsterdam. Zoutman, Geertruida (Veendam), v. Dantsig n. Amsterdam. de Vries, de v. Alida (Veendam), v. Koningsb. n. Zwolle.

26 — Smit, Margina (Pekela), v. Jersey n. de Oostzee. Stuit, Geerdina (Wildervank), v. Koningsb. n. Amsterdam. v. d. Wall, Geerdina (Veendam), v. Libau n. de Maas. de Groot, Sieka (Veendam), v. Rostock n. Gloucester.

Legger, Jr., Marchina (Veendam), v. Rostock n. Leith. Brouwer, Agina Undina (Wilderv.), v. Koningsb. n. Amsterdam. Veen, Bouwina (Wildervank), v. Koningsb. n. Amsterdam. Potjer, Geertruida Jacoba (Groning.), v. Dants. n. Amsterd. Berghuis, Eliska (Pekela), v. Bordenau n. Koningsbergen.

27 — De Wind den 23sten Mei W.N.W., Z.W., W.; den 26sten W.N.W., N.W.; den 27sten N.W. ELSENBUR, 27 Mei 1851.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 2 Junij 1851, GEENE VERANDERING.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 31 Mei.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 57½, 58, 57½; Dito Cerutic. 3 pCt. 68½; Dito Dito 4 pCt. 88½, 88½, 88½; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 88½. — BELGIE, 2½ pCt. 47½; Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 47½. — FRANKRIJK, Obligatien 3 pCt. 51½, 51½. — SPANJE, L. bij *Ardoins* van 85 5 pCt. 15½, 15½; Dito Dito van 810 5 pCt. 15½, 15½, 15½; Dito

bij Dito, Onbep. Stukken 5 pCt. 15½, 15½; Dito Binnenl. 4 6m. 3 pCt. 34½, 34½; Portugal, te Londen, 5 pCt. 33½; Dito Dito 4 pCt. 32½, 33, 32½. — RUSLAND, Oblig. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 105½; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 104½, 104½; Dito 4½ pCt. 98½, 98½; Dito bij *Hope* 4 pCt. 88½; Dito bij *Stieglitz* en *Co.* 4 pCt. 87½. — POLEN, Certif. 7½, 7½. — OOSTENRIJK, Metalliek 2½ pCt. 36½; Dito Nieuwe 2½ pCt. 37½; Dito Nieuwe 5 pCt. 77½, 77½; Denem. 5 pCt. 100½; Braz. 5 pCt. 91; Dito 1843 5 pCt. 89½; Mexik. 5 pCt. 32½; Oblig. Holl. Spoorweg 4½ pCt. 99½.

De markt in onze binnl. fondsen was heden bij geantmeerdend omzet, in integralen gunstiger gestemd.

Van vreemde effekten was voornamelijk in Spaansche 5 pCts. tot verhoogde prijzen veel kooplust. Alle overige soorten waren ingeslijke zeer vast.

Overigens was de handel en variatie onbeduidend.

Uitg. 4½. Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolongatie 2½, Disconto 2 pCt. Laatste Prijzen te 5 uur: Integralen 2½ pCt. 57½; a 58; Arl. a 510 5 15½; a 3; Binnenl. 3 pCt. 34½; a 3.

AMSTERDAM, 1 Junij. EFFEKTEN SOCIETEIT, te 4½ uur. Integralen 57½; Arl. a 55 15½; Dito a 510 5 15½, 15½. Binnenl. 3 pCts. 34½; Franse Oblig. 3 pCt. 51½. Nieuwe Metalliek 5 pCt. 77½.

Tot de genoteerde koersen zijn heden eenige geringe postjes verhandeld.

GOUDEN EN ZILVEREN SPECIEN.

Amsterdam, 30 Mei.

10 Guldenstukk. f 9.70 4 9.75	Piasters..... f 2.55 4 2.60
Nieuwe Dukaten „ „	St. van 5 fr..... „ 2.34 4 2.37
Ger. Dito..... „ 5.60 „ 5.70	Brab. Kroonen..... „ 2.65 „ 2.70
Guinjes..... „ „ „	Franse Dito..... „ 2.70 „ 2.75
Eng. Souv..... „ 11.80 „ 11.90	Pruiss. Thaler..... „ 1.74 „ 1.77
Pistolen..... „ 9.50 „ 9.60	Baren Gould en Spe- cieu f 1442.80 p. 10½ 4 11½ pCt.
Louis d'or..... „ 10.90 „ 11.00	St. van 20 fr..... „ 9.45 „ 9.55
Napoleon d'or..... „ „ „	Zilv. v. 800 4 300 f 104.50 4 105.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 30 Mei.

TARWE.	Zw. Zand 64 4 5.20	Bl. Voer 38 4 2.85
Oude Bak 72 4 7.25	veen 62 4 4.75	„ 40 4 3.00
Jarige 70 4 6.50	„ 64 4 6.05	Zw. Voer 36 4 2.60
N. Oml. 70 4 6.00	N. GERST.	„ 38 4 2.75
„ 72 4 6.40	Winter 52 4 3.55	„ 40 4 2.90
„ „ „	„ 54 4 3.80	
„ Old. 68 4 5.40	„ 56 4 4.10	
„ 70 4 5.80	Zomer 56 4 3.90	
„ 72 4 6.20	„ 58 4 4.15	
„ „ „		
„ Old. 68 4 5.40		
„ 70 4 5.80		
„ 72 4 6.20		
„ „ „		
N. Inlands. 62 4 4.10	Knobbe 60 4 4.20	
„ 64 4 4.50	„ 62 4 4.50	
„ 66 4 4.90	N. HAVER.	
„ 68 4 5.15	Dikke 38 4 2.80	
„ 70 4 5.45	„ 41 4 3.00	
N. BOEKWELT.	„ 44 4 3.25	
Gr. Zand 62 4 5.05	„ 47 4 3.50	
„ 64 4 5.35	„ 50 4 3.80	
„ 66 4 5.65	Bl. Voer 36 4 2.70	

Tarwe tot vorige prijzen met weinig handel. — Rogge prijshoudend. — Boekweit als geroender te plaatsen. — Gerst weinig in omgegaan. — Haver iets hooger verkocht. — Boonen wel zoo aangena m. — Gort tot ruim vorige prijzen te plaatsen. — Koolzaad stil.

AMSTERDAM, 31 Mei. Tarwe bij vorige prijzen aan cons.; 130 4 b. Pools. f 275; 128 4 dito f 260; 129 4 dito f 268; 125 4 L. Geld. f 208; 122 4 n. Gron. f 183 aan de Zaan. — Rogge met goeden handel aan cons. tot binnen- en buitend. verzending tot ruim vorige prijzen; 130 4 n. Prais. f 180; 123 4 J. Vries. f 162; 118, 120 4 Oudess. f 146; f 148; 121 4 n. Prais. f 156; 125 4 dito f 168; 120 4 Colonie f 152 bij gerijf; 116 4 gedr. f 139 bij gerijf. — Gerst in een doen, 101 4 n. Vries. Winter f 123; — Boekweit prijshoudend; 122 4 Nijkerker f 203; 116 4 Holstein. f 173. — Koolzaad flauw in een doen; Kromhorn 51 p. v. op 9 vat Olie te leveren in Sept. 55 p. v. l.; Oct. 55½ p. v. l.; April 57 p. v. l. — Lijnzaad in een doen: 109, 110 4 Petersb. f 283; 108 4 Egypt. f 295. — Rapp. leed dadelijk en op levering van het najaar niet wilziger; op 6/w. f 33; Vlieg. f 32; Se t f 32.50 a 25; Oct. f 32.75 a 25; Nov. f 33 a f 32.75; Dec. f 33; Mei f 31. — Lijnolie op 6/w. f 34.25; Vlieg. f 33.25 a 50. — Hennepolie op 6/w. f 36; Vlieg. f 35.

LONDEN, 28 Mei. De handel in Londen vertoond heden vrij veel vastheid en de koersen van Maandag hebben zich goed geouteneerd. Gerst was niet lager verkrijgbaar. Haver blijft eene opgaande neiging behouden. Boonen en Erwten ferm op de prijzen van eergisteren.

LONDEN, 30 Mei. De prijzen van inl. Tarwe hebben zich goed geouteneerd op den stand van 11. Maandag. Ook vreemde bedong de laatste bestede koersen. Gerst, Haver, Boonen en Erwten waren in geringe hoeveelheid aanwezig en de prijzen dezer artikelen vertoonden neiging tot rijzing.

VEE- EN PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 30 Mei. Melk had men alhier den laatste dag der voorjaarsmarkt van horenvree; de aanvoer was wel iets geringer, maar het mag opmerking verdienen, dat het getal horenvree, dat gedurende deze maand alhier ter markt is aangebracht, bijzonder groot is geweest. De prijzen waren wederom laag, en er was weinig handel. Van schapen en lammeren waren wederom een groot aantal ter markt gebracht. De prijzen waren over het geheel iets hooger en de handel was in alle soorten levendig; in lammeren is een groote aankoop gedaan, voornamelijk naar Holland; — o. a. zijn door twee kooplieden 150 stuks daarvoor opgekocht. Door de op heden te Hoogetveen en Spijkborboor gehoudene markt, waren alhier bijna geene oude varkens aangebracht. Jonge daarentegen wederom in menigte, de prijzen voor dezen waren iets hooger en het grootste gedeelte ging vlug van de hand.

HOOGETVEEN, 30 Mei. Op de alhier gehoudene Melmarkt was de aanvoer van vee aanzienlijk; hetzelfde vond echter niet veel aftrek, en daardoor waren de prijzen laag. — Oude en jonge varkens waren aldaar meer dan 1000 stuks ter markt gebracht. — Jonge werden verkocht van 50 cent tot f 5 en de oude van f 5 tot f 18, f 19 en enkele voor f 20. Jongbeesten voor f 15 a f 20, terwijl men voor f 60 eene beste koe kocht.

ADVERTENTIEN.

*** Het BESTUUR van de VEREENIGING ter UITBREIDING van het CHRISTENDOM in China, is voornemens, WOENSDAG den 11den Junij eerst, des morgens te 10 uur, eene openbare Godsdiensitge bijeenkomst te houden in de Kerk der Doopsgezinde Gemeente alhier. Er zullen daar mededeelingen worden gedaan over deze zaak, uit de Evangelische Gezangen gezongen en eene kollekte voor de Evangelieprediking in China gehouden worden. Indien er zijn, die deze of die vragen over de Evangelieprediking onder de Chinezen daár wenschen beantwoord te hebben, worden zij verzocht, te uiterlijk drie dagen te voren aan den eersondergeteekende schriftelijk in te zenden. GRONINGEN, 2 Jun

M. VAN HOLHUIS HOUTSMA.